

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://www.eimin.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-09-25 Nr. (30.1-53E)-3-3544
I Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija pakartotinai teikia su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe pagal pateiktas pastabas suderintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 887 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“ veiklos“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 887 projektas) ir Vyriausybės nutarimo „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ projektą (toliau abu kartu – Nutarimų pakeitimų projektai).

Nutarimo Nr. 887 projekte atliekami keitimai, susiję su 2019 m. balandžio 26 d. priimtu Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508, 2, 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIII-2087 (toliau – Skolos įstatymas), kurį pakeitus atsiranda galimybė praplėsti verslui skirtų priemonių spektrą (atsiranda nauji garantiniai produktai – galimybė garantuoti už naudotų įrenginių finansinės nuomos (lizingo) būdu įsigijimą, galimybė garantuoti už piniginio reikalavimo dalinį apmokėjimą finansuotojui dėl finansavimo, skirto investicijoms finansuoti ir (ar) apyvartinėms lėšoms papildyti įsigyjant obligacijų, galimybė garantuoti už dalies atidėto mokėjimo sumokėjimą kredituojančiam eksportuotojui pagal kredituojančio eksportuotojo sudarytą paslaugų teikimo sutartį). Taip pat siekiama perkelti Skolos įstatymo nuostatas, kuriomis vadovaujantis garantijos teikiamos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos numatyta tvarka, numatant, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir kitoms ministerijoms, esant poreikiui įgyvendinti garantijų priemones iš jų biudžeto asignavimų, pavedama suderinus su nacionalinės plėtros įstaigos veiklą vykdančia uždara akcine bendrove „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“ (toliau – „Invega“), rengti ir tvirtinti atitinkamų individualių garantijų teikimo nuostatus, portfelinių garantijų schemas, valstybės pagalbos teikimo garantijų forma schemas ar jų pakeitimus.

Viena iš problemų, su kuria susiduria verslo subjektai, yra lėšų trūkumas apyvartiniam ir investiciniam kapitalui. Verslo subjektų prieinamumui prie finansavimo šaltinių gerinti Vyriausybė 2001 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 887 „Dėl smulkaus ir vidutinio verslo plėtros“ įsteigė garantijų instituciją „Invega“, kuri nuo įsteigimo pradžios įgyvendina įvairias verslo finansavimo priemones (garantijų, skolines, rizikos kapitalo investicijų). Verslo subjektų prieėjimas prie išorinių finansavimo šaltinių išlieka iššūkiu, todėl naujų finansinių priemonių su valstybės parama atsiradimas yra būtinas, siekiant pagerinti verslo subjektų pradžios ir plėtros sąlygas. Šiuo pakeitimu siekiama palengvinti verslo subjektų prieėjimą prie finansavimo šaltinių, suteikti galimybę verslo subjektams įsigyti ir jų poreikius atitinkančios pakankamos kokybės ir tinkamos kainos naudotą įrangą, naudotus

mechanizmus ir (arba) naudotus įrenginius, užtikrinti verslo subjektų konkurencingumą veržiantis į strategines ir skverbiantis į naujas eksporto rinkas teikiant eksporto kredito garantijas ne tik už lietuviškos kilmės prekių, bet ir už paslaugų eksporto sandorius, kai už tokių sandorių įvykdymą garantuoja garantijų institucija, pagerinti ir praplėsti verslo subjektų priėjimą prie išorinių finansavimo šaltinių, sudarant galimybes garantijų institucijoms užtikrinti ne tik teikiamų paskolų grąžinimą, bet taip pat užtikrinti suteikto finansavimo pagal obligacijų įsigijimo sandorį grąžinimą. Nutarimo Nr. 887 projekto nuostatų įgyvendinimas turės teigiamą įtaką verslo subjektams, ieškantiems ir pradedantiems bendradarbiauti su naujais verslo partneriais, minimizuos riziką, susijusią su klientų nemokumu, taip pat skatins naujų verslų steigimąsi ir esamų plėtrą bei technologinį atsinaujinimą.

Nutarimo Nr. 887 projekte taip pat atliekami pakeitimai, numatant skirtingus garantijų išmokos sumos procentinius dydžius garantijų institucijai už garantijas suteiktas verslo subjektams veikiantiems iki 3 metų ir už garantijas suteiktas verslo subjektams veikiantiems virš 3 metų nuo 2020 m. sausio 1 d. Yra numatoma kompensuojamoji 95 proc. garantijos išmokos „Invegai“ suma, kai verslo subjektas individualios garantijos suteikimo dieną veikė trumpiau nei 3 metus ir 90 proc. garantijos išmokos „Invegai“ kompensuojamoji suma, kai verslo subjektas individualios garantijos suteikimo dieną veikė 3 metus ir ilgiau.

Be to, atliekamas pakeitimas, kuriuo į Nutarimo Nr. 887 projekto tekstą įtraukiama nuostata dėl „Invegos“ vykdymo nacionalinės plėtros įstaigos veiklą, kaip tai pavesta Vyriausybės 2018 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1046 „Dėl pavedimo vykdyti nacionalinės plėtros įstaigos veiklą“. Taip pat atliekami kiti smulkūs redakcinio pobūdžio pakeitimai.

Reaguodami į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos prašymą pagrįsti, kodėl siūloma atsisakyti šiuo metu galiojančios taisyklės, numatančios, jog „Invegos“ atsakomybės dydis (atsakomybės limitas) gali būti „finansinės nuomos (lizingo) garantijos atveju – iki 60 proc. naujos (nenaudotos) gamybinės įrangos ir (arba) naujų (nenaudotų) įrenginių finansinės nuomos (lizingo) sutartyse nustatytos kainos“, paaiškiname, kad atsižvelgiant į tai, kad nuo 2019 m. lapkričio 1 d. įsigaliojus Skolos įstatymo pakeitimams, numatyta galimybė valstybės įsteigtomis garantijų institucijoms teikti lizingo garantijas ne tik už naują (nenaudotą) gamybinę įrangą ir (arba) įrenginius, bet ir naudotą gamybinę įrangą ir (arba) įrenginius, siekiama suvienodinti atitinkamų investicijų finansavimo skatinimo sąlygas, t. y., kad garantijos suma ir suteikimo sąlygos būtų tapačios, nepriklausomai nuo to, ar atitinkamos investicijos finansuojamos paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) būdu. Šis siūlymas teikiamas įvertinus „Invegos“ vykdytos lizingo garantijų teikimo veiklos istorinius duomenis. Pažymėtina, kad atitinkamų lizingo garantijų nuostolingumas, nėra didesnis nei paskolų garantijų nuostolingumas, todėl papildomai riboti ir (ar) griežtinti lizingo garantijų teikimo sąlygas nėra tikslinga. Individualios garantijos suteikimo atveju „Invegos“ atsakomybės dydis (atsakomybės limitas) gali būti iki 80 proc. garantuojamos prievolės dydžio (išskyrus eksporto kredito garantijas).

Be to, šiuo metu yra peržiūrimi Finansinės nuomos (lizingo) garantijų teikimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2011 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 4-874 „Dėl Finansinės nuomos (lizingo) garantijų teikimo nuostatų patvirtinimo“, kuriuose bus numatytos konkrečios garantijų už lizinguojamą turtą teikimo sąlygos.

Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos prašymą patikslinti, kodėl siūloma siaurinti kompensavimo atvejus (atsisakyti garantijų išmokų kompensavimo pagal suteiktas portfelines garantijas), patiksliname, kad kompensavimo atvejai nėra siaurinami, o lieka tie patys. Garantijų išmokų pagal suteiktą portfelinę garantiją mokėjimas ir (ar) jos dalies kompensavimas „Invegai“ praktikoje yra nustatomas fondų fondų finansavimo sutartimi, kai fondų fondo lėšomis

finansuojamos finansinės priemonės yra įgyvendinamos portfelinių garantijų forma. Fondų fondų finansavimo sutartys yra rengiamos, atsižvelgiant į Europos Sąjungos reglamentų ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, todėl papildomai reguliuoti ir nustatyti garantijų išmokų kompensavimo dydį ir (ar) išmokų kompensavimo finansinius šaltinius Nutarimo Nr. 887 projekte nėra tikslinga. Pažymėtina, kad pagal esamą reguliavimą, kai fondų fondo finansinė priemonė yra įgyvendinama portfelinės garantijos forma, o portfelinės garantijos teikėjas yra garantijų institucija, kuri tuo pačiu yra ir atitinkamo fondų fondo valdytoja, garantiniai įsipareigojimai pagal suteiktą portfelinę garantiją yra vykdomi tiesiogiai iš fondų fondo lėšų, bet ne iš portfelinės garantijos teikėjo (šiuo atveju „Invegos“) lėšų. Svarbu akcentuoti, kad garantijų išmokų kompensavimo pagal suteiktas portfelines garantijas neatsisakoma, jos bus kompensuojamos ir ateityje.

Reaguodami į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos prašymą paaiškinti, kodėl siūloma nuo 2020 m. sausio 1 d. numatyti skirtingus garantijų išmokų sumos kompensavimo procentinius dydžius garantijų institucijai už garantijas, suteiktas verslo subjektams, veikiantiems *iki 3 metų* ir už garantijas suteiktas verslo subjektams, veikiantiems *virš 3 metų*, paaiškiname, kad „Invegos“ garantija yra atlygintinė garantija, kurią garantas („Invega“) teikia finansų įstaigoms už verslo subjektams suteikiamas paskolas ar kitas garantuojamas prievolės. Garantijos atlyginimo dydis tiesiogiai priklauso nuo garanto prisiimamos rizikos už garantuojamą prievolę, tačiau garanto prisiimama rizika nėra mažinama verslo subjekto teikiamomis prievolių vykdymo užtikrinimo priemonėmis (t. y., „Invega“ nereikalauja, kad už garantijos suteikimą būtų pateikta finansavimą gaunančio verslo subjekto ar jo dalyvio nekilnojamojo turto hipoteka, turto įkeitimas, laidavimas ar pan.). Garantija yra finansinė priemonė, palengvinanti verslo subjektų finansavimą (kreditavimą), kadangi valstybė prisiima dalį garantijų rizikos (dengia „Invegai“ dalį sumokėtų garantijos išmokų (80 proc. garantijų išmokų, kai garantijos teikiamos kaip finansinė priemonė, finansuojama iš Europos Sąjungos fondų lėšų, arba 90 proc. garantijų išmokų, kai garantijos teikiamos kaip finansinė priemonė vykdoma iš valstybės biudžeto lėšų (Ekonomikos ir inovacijų ministerijos biudžeto asignavimų)). Papildomai, siekiant paremti verslo subjektus Ekonomikos ir inovacijų ministerija iš biudžeto asignavimų vykdo garantijos atlyginimo dalinio subsidijavimo priemonę, kai, priklausomai nuo verslo subjekto amžiaus ir dydžio, už verslo subjektą sumokama 1/2, 2/3 arba 3/4 garantijos atlyginimo už suteikiamą „Invegos“ garantiją (tokiu atveju verslo subjekto mokamas garantijos atlyginimas sudaro 1,5 proc. nuo garantijos sumos).

Kadangi biudžeto asignavimai garantijos atlyginimo daliniam subsidijavimui nuo šiol neskiriami, tam, kad dėl to reikšmingai nedidėtų verslo subjektų mokamo garantijos atlyginimo dydis, reikalinga padidinti garantijos suteikimo rizikos dalį, dengiamą iš finansinių priemonių, finansuojamų Europos Sąjungos fondų lėšomis ir (ar) iš valstybės biudžeto asignavimų). Įvertinus tai, kad verslo subjektų, veikiančių iki 3 metų, kreditavimo rizika (o taip pat ir garantijos suteikimo rizika) yra didesnė, tam, kad garantijos atlyginimas mokamas už garantijos suteikimą verslo subjektams, veikiantiems iki 3 metų, t. y. pradedančiojo verslo, itin neišaugų ir būtų skatinamasis, atitinkamų verslo subjektų atveju garantijos išmokos garantijų institucijai dengiama dalis yra didinama iki 95 proc. Kitų verslo subjektų atveju atitinkamai numatoma dengti 90 proc. dalį. Toks teisinis reguliavimas sutampa su valstybės politika skatinti smulkųjų ir vidutinį verslą, ypač jo steigimosi ir kūrimosi etape.

Taip pat reaguodami į Teisingumo ministerijos pastabą papildomai paaiškiname, kad teisinis reglamentavimas dėl lėšų numatymo garantijų kredito įstaigoms teikimo už daugiabučiams namams modernizuoti teikiamas paskolas nekinta. Vadovaujantis Paskolų garantijų kredito įstaigoms už daugiabučiams namams modernizuoti teikiamas paskolas teikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 1074 „Dėl Paskolų garantijų

kredito įstaigoms už daugiabučiams namams modernizuoti teikiamas paskolas teikimo taisyklių patvirtinimo“, šių paskolų teikimas visada buvo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos prerogatyva, finansuojama iš Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos administruojamų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų. Šis reglamentavimas nekinta – kaip kad numatyta Nutarimo Nr. 887 projekto 2.4.4.2 papunktyje, „2.4.4.2. garantijų išmokos, išmokėtos pagal garantijas, kurios buvo suteiktos, vadovaujantis Paskolų garantijų kredito įstaigoms už daugiabučiams namams modernizuoti teikiamas paskolas teikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 1074 „Dėl Paskolų garantijų kredito įstaigoms už daugiabučiams namams modernizuoti teikiamas paskolas teikimo taisyklių patvirtinimo“, kompensuojamos INVEGAI, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 9 d. nutarimo Nr. 1074 „Dėl Paskolų garantijų kredito įstaigoms už daugiabučiams namams modernizuoti teikiamas paskolas teikimo taisyklių patvirtinimo“ 2.6 papunktyje ir 3 punkte.“.

Priėmus Nutarimų pakeitimų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Priėmus Nutarimų pakeitimų projektus, poveikis valstybės finansams nenumatomas. Nutarimo Nr. 887 projekto 2.1.10 papunktyje numatytas nacionalinės plėtros įstaigos (toliau – NPI) statusas „Invegos“ vykdomų funkcijų apimties neišplės. Jau iki NPI statuso gavimo „Invega“ *de facto* vykdė NPI būdingą veiklą. Šio statuso įteisinimas turės teigiamos įtakos „Invegos“ paskyrimo fondų fondus valdančia ir (ar) finansines priemones įgyvendinančia įstaiga procesams. Pažymėtina, kad Vyriausybė 2018 spalio 17 d. nutarimu Nr. 1046 „Dėl pavedimo vykdyti nacionalinės plėtros įstaigos veiklą“ yra pavedusi „Invegai“ vykdyti nacionalinės plėtros įstaigos veiklą smulkiojo ir vidutinio verslo ir ūkio subjektų veiklos pradžios, vykdymo ir plėtros srityse, įskaitant inovacijas. Taip pat Vyriausybė 2019 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 277 „Dėl valstybės garantijų ir uždarnosios akcinės bendrovės Žemės ūkio paskolų garantijų fondo ir uždarnosios akcinės bendrovės „Investicijų ir verslo garantijos“ įsipareigojimų pagal valstybės garantijas limitų“ yra patvirtinusi valstybės garantijos už „Invegos“ prisiimamus įsipareigojimus dydį 2019 metams, jau įvertinusi ir NPI statuso „Invegai“ suteikimą. Įvertinus tai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone, keičiamas teisinis reglamentavimas įtakos valstybės biudžeto asignavimams įtakos neturės.

Priėmus Nutarimo Nr. 887 projektą ir pavedus asignavimus skiriančioms ministerijoms pagal poreikį rengti ir tvirtinti atitinkamų individualių garantijų teikimo nuostatus, portfelinių garantijų schemas, valstybės pagalbos teikimo garantijų forma schemas ar jų pakeitimus, nuo 2019 m. lapkričio 1 d. turės būti pripažinti negaliojančiais Eksporto kredito garantijų teikimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. 746 „Dėl Eksporto kredito garantijų teikimo nuostatų patvirtinimo“ ir Paskolų garantijų kredito įstaigoms už didelių įmonių imamas paskolas teikimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. 569 „Dėl Paskolų garantijų kredito įstaigoms už didelių įmonių imamas paskolas teikimo nuostatų patvirtinimo“ (šio nutarimo projektas pridedamas).

Papildomai dėl ministerijų, iš kurių biudžeto asignavimų būtų įgyvendinamos INVEGOS garantijų priemonės ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, patikėjimo teise valdančios visas INVEGOS akcijas, o taip pat ir pačios INVEGOS bei kitų ministerijų santykio, paaiškiname, kad Vyriausybė Ekonomikos ir inovacijų ministerijai 2001 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 887 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“ veiklos“ yra pavedusi

atlikti „Invegos“ veiklos priežiūrą ir patikėjimo teise valdyti valstybei nuosavybės teise priklausančias visas „Invegos“ akcijas ir įgyvendinti valstybės, kaip visų „Invegos“ akcijų savininkės, teises ir pareigas. „Invegos“ veiklos priežiūra atliekama per gaunamas „Invegos“ veiklos ataskaitas, dalyvaujant kolegialiuose „Invegos“ valdymo organuose, fondų fondo ir atskirų priemonių priežiūros komitetuose. Pažymėtina, kad finansinės priemonės (kurias įgyvendina ir „Invega“) yra įgyvendinamos tik atlikus išankstinį vertinimą (angl. „ex ante assessment“), kurio metu nustatomi rinkos trūkumai arba nepakankamos investavimo apimtys ir apskaičiuojamas viešųjų investicijų poreikio mastas bei apimtis. Jei yra nustatomas rinkos nepakankamumas kurioje nors kitoje negu Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kuruojamoje srityje, tokiu atveju finansinės priemonės įgyvendina atitinkamas asignavimų valdytojas pasitelkdamas „Invega“ kaip nacionalinę plėtros įstaigą. Svarbu pažymėti, kad tai, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija patikėjimo teise valdo „Invegos“ akcijas, neapriboja „Invegos“ galimybės bendradarbiauti su kitomis ministerijomis ir įgyvendinti finansinės priemonės, finansuojamas kitų asignavimų valdytojų nei Ekonomikos ir inovacijų ministerija, lėšomis.

Nutarimų pakeitimų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Konsultacijos su visuomene nenumatomos.

Nutarimų pakeitimų projektai teikti derinimui Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Europos teisės departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai. Pastabas pateikė tik Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pateiktos pastabos darbine tvarka buvo suderintos ir paaiškinimais yra praplėstas lydraštis. Į redakcinio pobūdžio Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabą dėl „Invegos“ pavadinimo nerašymo spausdintinėmis raidėmis, o dėstyti mažosiomis raidėmis neatsižvelgta, nurodant „Invegos“ pavadinimą tokį, koks jis registruotas Juridinių asmenų registre – didžiosiomis raidėmis.

Nutarimų pakeitimų projektus parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Europos Sąjungos investicijų koordinavimo departamento (direktorė Rita Armonienė, tel. 8 706 64 612, el. p. rita.armoniene@eimin.lt) Finansinių priemonių skyriaus (vedėja Olesia Žakevičienė, tel. (8 706) 64802, el. p. olesia.zakeviciene@eimin.lt) Finansinių priemonių skyriaus vyriausioji specialistė Viktorija Paplauskaitė (tel. 8 706 64 890, el. p. viktorija.paplauskaite@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimų pakeitimų projektai, 5 lapai.
2. Institucijų atsakymai dėl Nutarimų pakeitimų projektų derinimo, 15 lapų.

Energetikos ministras,
pavaduojantis ekonomikos ir inovacijų ministrą

Žygimantas Vaičiūnas